

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 13 april 1939 kl. 4 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion om helgdagars fredande för offentliga nöjes- och idrottstillställningar.

I en inom riksdagens första kammare väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 230, ha herrar *Egnell* och *John Gustavson* hemställt, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning avseende att åtminstone de större helgdagarna fredas för offentliga nöjes- och idrottstillställningar. *Motionen.*

Inom andra kammaren har en likalydande motion, II:352, väckts av herr *Gustafsson* i *Lekåsa* m. fl.

Av motionen inhämtas att motionärerna med de större helgdagarna avse, utom juldagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen, jämväl nyårsdagen och böndagarna. I övrigt får utskottet beträffande motiveringen hänvisa till motionen I:230.

Jämlikt kungörelse den 4 oktober 1895 (nr 83), angående förbud mot skådespels och en del andra offentliga tillställningars anordnande å vissa helgdagar, må å juldagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen icke offentligen uppföras skådespel, givas offentlig föreställning i lindansning, konstridning eller annat dylikt eller hållas offentlig maskerad, bal, lekstuga, s. k. varietéföreställning eller andra sådana nöjen. *Gällande lagstiftning.*

I kungörelsen finnes icke stadgad någon påföljd för överträdelse av det meddelade förbudet, och i praxis torde också av allmän åklagare förd talan om ansvar för förbuds överträdande av domstol på sådan grund hava lämnats utan bifall. Beträffande åtskilliga av de i kungörelsen nämnda arter av tillställningar torde berörda avsaknad av strafflagsbestämmelser vara av mindre betydelse, enär i § 13 ordningsstadgan för rikets städer den 24 mars 1868 är föreskrivet, att dylika tillställningar icke må anordnas utan att polismyndighets tillstånd därtill inhämtats. Enligt kungörelse den 10 juni 1932 har vad i § 13 ordningsstadgan sålunda är stadgat utsträckt att gälla även för landsbygden. Vidkommande åter vissa andra av de i 1895 års kungörelse förbjudna nöjestillställningarna står det i vederbörandes skön att anordna desamma utan att avvakta myndighets tillstånd och utan att straff synes kunna följa, även om det i kungörelsen meddelade förbudet överträdes. Dessutom synes den meningen hava gjort sig gällande, att förbudet endast gäller den i 7 kap. 3 § strafflagen angivna sabbatstiden, vilken utgår klockan nio om aftonen.

1935 års
riksdag.

I en inom riksdagens andra kammare år 1935 väckt motion (II:476) hemställdes, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om förbud mot offentliga nöjestillställningar och idrottstävlingar å juldagen, nyårsdagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen samt böndagarna. Motionen remitterades för förberedande behandling till andra kammarens första tillfälliga utskott, som införskaffade utlåtanden över motionen av överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Malmö och Gävle samt domkapitlen i Uppsala och Lund. Vidare beredde utskottet Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund, Allmänna svenska prästföreningen, Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund samt Skytteförbundens överstyrelse tillfälle att avgiva yttranden med anledning av motionen, vilket tillfälle begagnades av samtliga nämnda organisationer med undantag av Svenska stadsförbundet. Det huvudsakliga innehållet i nämnda yttranden finnes återgivet i utskottets utlåtande nr 4.

Utskottet, som icke fann tillräckliga skäl föreligga för anslutning till det i motionen framställda förslaget, hemställde, att motionen icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Andra kammaren biföll vad utskottet sålunda hemställt.

1936 års
kyrkomöte.

I anledning av vid 1936 års kyrkomöte väckta motioner hemställde kyrkomötet i underdånig skrivelse (nr 26), att Kungl. Maj:t måtte dels vidtaga åtgärder i syfte

a) att effektivt förbud stadgas mot offentliga nöjestillställningar — innefattande såväl de i kungörelsen den 4 oktober 1895 (nr 83) angivna som även biografföreställningar och i kungörelsen nu ej omförmälda andra nöjestillställningar, som må anses böra omfattas av förbudet — på juldagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen, dock att tillstånd må kunna lämnas för sådana skådespel, biografföreställningar och musikaliska underhållningar, som värdigt ansluta sig till ifrågavarande högtids idénnehåll;

b) att nämnda förbud uttryckligen anges avse ej blott sabbatstid enligt 7 kap. 3 § strafflagen eller tiden mellan klockan sex om morgonen och klockan nio om aftonen utan jämväl tiden mellan klockan nio och klockan tolv om aftonen;

c) att förbud stadgas mot hållande av motortävlingar på de under a) nämnda dagarna;

dels låta verkställa utredning, huruvida och i vad mån förbud bör stadgas mot hållande av idrotts- och skyttetävlingar ävensom offentliga skytteövningar på de ovan under a) nämnda dagarna samt vidtaga de åtgärder, var till denna utredning kan föranleda.''

Kyrkomötets skrivelse har icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I detta sammanhang må framhållas, att Kungl. Maj:t genom beslut den 11 november 1938 tillkallat en sakkunnig att inom socialdepartementet företaga en översyn av ordningsstadgan för rikets städer. Såsom direktiv för utredningsarbetet gäller, att de i ordningsstadgan och med denna sammanhängande författningar förefintliga bestämmelser, vilka reglera anordnandet av offentliga tillställningar, skola bliva föremål för en översyn. Med hänsyn därtill, att ordningsstadgan över huvud måste anses föråldrad och i behov av revision, skall stadgan i dess helhet jämte författningar, som därmed äga samband, förutsättningslöst granskas, varefter förslag till erforderliga författningsbestämmelser rörande spörsmål, som i stadgan vunnit rättslig reglering, bör framläggas.

*Sakkunnig
för översyn
av ordnings-
stadgan för
rikets städer
m. m.*

Över motionen II:352, som av andra kammaren hänvisats till dess fjärde tillfälliga utskott, har detta utskott inhämtat yttranden från domkapitlen i Uppsala och Stockholm; nämnda utskott har vidare berett Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund samt Kungl. Automobilklubben (K.A.K.) tillfälle att inkomma med yttranden.

*Yttranden
med anled-
ning av nu
föreliggande
motion.*

Domkapitlet i Uppsala erinrar i sitt yttrande, att förevarande fråga varit föremål för behandling av 1936 års kyrkomöte, i vars ovannämnda skrivelse till Kungl. Maj:t domkapitlet instämmer, samt till av domkapitlet avgivet yttrande över den vid 1935 års riksdag väckta motionen. I detta sistnämnda yttrande förordade domkapitlet förbud, med effektiv straffpåföljd vid överträdelse, för anordnande av dans- och andra liknande nöjeställningar samt teater- och biografföreställningar ävensom idrottstävlingar och dylikt å juldagen, första böndagen, långfredagen och påskdagen.

Domkapitlet i Stockholm anser, att bestämmelser om ökat sabbatsskydd skulle kännas som ett tvång för dem, som stå mer eller mindre främmande för kyrklig åskådning och sed, och därför skulle kunna motverka bestämmelsernas syfte. Nu gällande bestämmelser äro dock föråldrade enligt domkapitlets mening och en omarbetning synes önskvärd, varjämte exempelvis biografföreställningar borde inrymmas bland de förbjudna föreställningarna. Att låta förbudet avse även nyårsdagen anser domkapitlet opåkallat och att låta det avse böndagarna knappast möjligt eller lämpligt. Domkapitlet anser vidare, att det möter från flera synpunkter betänkligheter att jämställa idrottstävlingar med offentliga nöjeställningar, särskilt som de stora idrotts- och skytteorganisationerna i samråd med kyrkliga myndigheter sökt vinna frivilligt beaktande av kyrkliga önskemål. Dock anser domkapitlet ett förbud bör stadgas mot motor- och skytte-tävlingar å de stora högtidsdagarna.

Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund hänvisar till av förbundet avgivet yttrande över den år 1935 väckta motionen. Däri framhöll förbundet, att dess överstyrelse år 1933 utfärdat generellt förbud mot offentliga tävlingars hållande å juldagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen och att detta förbud till fullo respekterats av samtliga till förbundet anslutna specialförbund, representerande tjugio olika idrottsgrenar. Vidare anförde för-

bundet, att i skrivelse till special- och distriktsförbunden med skärpa framhållits önskvärdheten av att tävlingar icke anordnas på sådana tider och i sådana former, att söndagens helgd därigenom störes, och främst icke under gudstjänsttid eller före kl. 13. Förbundet avstyrkte motionen och ansåg att "det förtroendefulla samarbete, som bestått och allt fortfarande består mellan de högsta myndigheterna inom kyrkan och idrotten, är tillfyllest för ordnande av alla frågor i hithörande ärenden".

K.A.K. anser, att juldagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen böra vara fredade för anordnande av idrotts- och andra tävlingar men hänvisar till att i Riksidrottsförbundets och Svenska idrottsförbundets statuter finnes bestämmelse om att tävlingar av något slag icke få anordnas på nämnda dagar. Däremot anser K.A.K. icke nyårsdagen och böndagarna vara av den karaktär, att de böra fredas för offentliga nöjes- och idrottstillställningar, och avstyrker i denna del motionen.

Utskottet. Då enligt vad utskottet inhämtat ifrågavarande spörsmål kommer att ägnas uppmärksamhet vid den pågående översynen av ordningsstadgan för rikets städer, torde någon åtgärd från riksdagens sida i anledning av motionen icke vara påkallad.

På grund härav får utskottet hemställa,

att motionen I:230 icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 29 mars 1939.

På utskottets vägnar:

O. A. NORDBORG.

Närvarande: herrar Nordborg, Heüman, Gottfrid Karlsson, Anders Andersson, Sundvik, Magnusson, Albert Andersson och Björkman.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.